

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Întruparea Fiului lui Dumnezeu.

(Urmare)

Portretul lui Isus Hristos. — Evangelistii nu ne-au lăsat portretul fizic al lui Isus Hristos. Ingrijorați să ne zugrăvească singur numai fizionomia sa morală: sfințenia sa, acel ideal al frumuseții sale sufletești, care trebuia să ne răpească iubirea noastră și să ne servească de pildă. — pierd cu totul din vedere chipul său trupesc, și despre exteriorul lui (despre față, înfățișarea din afară a Domnului Hristos) nu scriu nimica în sfintele cărți.

Nichifor Callist, scriitor bisericesc din veacul al IV culegând din scrierile mai multor sfinți Părinți din vechime, ne-a zugrăvit înfățișarea din afară sau portretul Omului — Dumnezeu în chipul următor:

„Iată portretul său fotografia Domnului Nostru Isus Hristos, după cum ne-au lăsat cei vechi, străbunii. — Fața era însemnată pentru frumuseța și expresiunea sa; statura lui era, cam cinci pași și jumătate. — Părul capului său era de culoare cam gălbâie (blondă); perii de pe cap nu erau prea deși, ci întru câțva îndoși la capăt. — Ochii săi trăgători spre negreață (bruneți) și plini de vioiciune, aveau o atragere negrăită. — Nasul era lungăreț, barba blondă și foarte scurtă; dar purta păr lung; foarfecele n'au atins niciodată capul său, nici mână de om nu s'a atins de el, afară de a preasfintei sale Maice Maria, când era prunc. — Iși plecă puțin capul ceea ce îl făceau să-și piardă oareceva din măreția lui. — Coloarea feții sale se apropia de culoarea grâului, când începe a se coace. — Obrazul său, care nu era nici rotund, nici lungăreț, era foarte aseme-

nea cu al mamei sale, mai ales în partea inferioară. — Gravitatea, înțelepciunea, (prudența), dulceața și o bunătate nestrămutată se zugrăviau în trăsurile feții sale. — În sfârșit întru toate era asemenea cu dumnezeasca și preacurata sa Maică.” (Nicefor. Ist. bis. c. 1. cap. ult.)

Acest pasagiu al istoricului Nichifor ne înfățișează în cuvinte ceea ce se poate spune mai bun despre însușirile din afară ale Mântuitorului. Cu privire la portretele zugrăvite (grafice), cel mai vechi este acela, care se vede în Roma în cimiterul Sfântului Calixt. E o pictură (zugrăvire) din veacul al II-lea, și care se pare că e punctul de plecare a formelor de icoane ale Mântuitorului din toate veacurile. — Ni se arată Mântuitorul cu fața ovală, ușor lungăreață, cu înfățișare (fizionomie) gravă, dulce și melancolică (supărăcioasă), barbă scurtă și tunsă, cam ascuțită la capăt, perii capului despărțiți în două în dreptul frunții, iar cei ce atârnă pe spate blonzi, îndoșiți.

Se păstrează la Roma — vâlul — (stergarul) Sfintei Veronica, pe care, cum spune o vechie tradiție, Mântuitorul își lăsă tipărită fața sa, atunci când aceasta mironosită — însoțind pe Mântuitorul ce-și ducea Crucea pe Calvaria, văzându-l prin de sudori și de sânge, îi sterse dumnezească față. — Se import astăzi fotografii, iconite cari ne închipuesc acel vâl sau năframă, cu un chip foarte asemenea Domnului Nostru. — E mai vartos un semn decât o copie a moaștei, pe care chipul sfintei fețe este foarte șters.

Schimbarea la față a Domnului Nostru Isus Hristos. Isus Hristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat, în trăsurile din afară a unui om de rând, ascundea toată plinirea dumnezeirii (Colos. 2. 9.)

Aceasta dumnezeire se arăta și dovedia prin minunile pe cari le făcea, prin sfințenia vieții sale, și prin minunata înțelepciune a învățaturii sale, dar nu nici decum prin strălucirea măririi care pare că ar fi trebuit să se reverse peste omenirea sa. Numai o singură dată bine a voit ca să arate unele raze strălucitoare de mărire înaintea alor trei învățăcei ai săi, în ziua Schimbării la față.

După tâlcuitorii sfintei Scripturi, răzămăși pe vechi tradițiuni, aceasta taină se întâmplă pe muntele Favorului din Galilea, așezat între Nazaret și marea Tiberiadei, chiar acolo, unde Mântuitorul, după învierea sa, s'a arătat la un mare număr de învățăcei. De fapt, Favorul pare că e de minune potrivit cu tainele de mărire și de bucurie. — Dulcea temperatură, ce stăpânește tot mereu pe acel munte, acopere podereiele sale cu o vegetație înfloritoare. — Produce vișă de viie, maslin, deosebiți arbuști, arbori plini de fructe. Răconit de apururea de rouă, umbrat de frunze dese, plin de o mireasmă cu bun miros de fructe și de flori, ne îmbie ca o închipuire a Raiului. — Istorisirea evangelică a Schimbării la față a Domnului nostru Isus Hristos. o avem la Mateiu în cap. 17, la Marcu în cap. 9. și la Luca în c. 9. Să o citească fiecare în acele locuri sfinte...

Așadară în Isus, serac, umilit și suferitor înaintea ochilor omenesți, erau ascunse comorile înțelepciunii și științei, toată plinirea dumnezeirii și a măririi fericitoare, care se poate vedea numai cu ochii credinții. —

Carol al II-lea, regele Angliei. Fiul lui Dumnezeu în viața sa muritoare, se asemăna cu un împărat acoperit cu o haină de sclav, rob. Carol al II-lea regele Angliei, după bătălia dela Worcester, a fost sălit să rătăcească prin păduri, ca să scape de prigonirea dușmanilor săi. — A trebuit să-și schimbe și hainele, și-a tăiat părul, s'a uns pe mâni și pe față — și-a schimbat hainele sale împărătești cu o haină rea a unui măiestru sărac, și luă în mână o săcure mare, grea, ca și când ar fi fost un tăietor de lemne. Era socotit ca un om, de rând, ca un biet ziler muncitor, care căuta ceva de lucru; dar cei ce cunoșteau secretul (taina), vedeau în el pe regele și stăpânul lor — sub hainele acelea sărăcicioase.

Tocmai așa, cei ce au credință adevărată în Isus Hristos, recunosc în el pe adevăratul fiu alui Dumnezeu, ascuns sub vâlul firei noastre omenesți. —

Dela iubileul Liceului din Beiuș.

Cei veniți acasă dela marele praznic ținut în Beiuș cu ocazia iubileului de o sută ani dela înființarea Liceului „Samuil Vulcan” ne povestesc lucruri indioșătoare. Serbările au decurs într'o atmosferă înălțătoare asistând multă și mare lume. Arhirei, Ministri, bărbați de stat au ținut să premărească vredniciele acestei școli pentru neam și Biserică. În deoseb discursul rostit de Preasfințitul Iuliu al Gherlei a produs o adâncă impresiune asupra marelui public. Catedrele inguste ale revistei noastre nu ne îngăduie a da un raportaj mai detaliat, socotim însă a desprinde din seria bogată a cuvântărilor, vorbirea ținută de dl. Ministru al Cultelor *Al. Lapedatu* care a arătat, cum Biserica noastră unită cu Roma a știut să servească fără intrerupere interesele neamului și cultura românească și cum *a stat neclintită la altarul revindecării câștigate, de a servi întreg neamul.* Dăm aici după „Unirea” o parte însămnată din acest discurs magistral în următoarele:

„Azi mai mult ca oricând mă gândesc la adevărul cuvintelor cuprinse într'un raport al meu către Academie, prezentat acum 25 ani pe când Dimitrie Sturza era încă în viață, raport în care relatând părți ale luptei tragice a neamului românesc, arătam cum unirea cu Roma s'a făcut din interese naționale și culturale românești.

Într'adevăr, dacă unirea cu Roma s'a înfăptuit pentru scopuri politice, nu mai puțin adevărat este că ea a fost întrebuițată pentru promovarea celor mai iminente interese naționale: întărirea noastră culturală.

Iar printre bunurile culturale, pe care unirea le-a adus, figurează trezirea conștiinței naționale, care a adus la realizarea idealului neamului nostru.

Acum 25 ani, când făceam afirmațiunea arătată, eram tânăr, așa încât cuvintele mele puteau fi considerate prea avântate. De atunci a trecut însă un sfert de veac, timp în care cercetările mele istorice mi-au confirmat că nu spuneam decât cel mai incontestat adevăr. Și astfel constatând că nu m'am înșelat pot face astăzi aceleași afirmațiuni.

Căci dacă trăim în plină tradiție culturală, dacă se pot serba centenare de aces-

tea culturale la Blaj, Beiuș, București și Iași, se datorește urmărilor pe care unirea cu Roma le-a avut pentru viața noastră culturală. Din aceste urmări s'au împărțășit zecile de mii de pregătitori ai luptei mari pentru desrobire. Cei trei luceferi — Șincai, Clain și Maior —, adăpați dela izvoarele culturii noastre străbune, dela Roma, au putut produce acea trezire a conștiinței naționale, care ne dă nouă azi posibilitatea de-a serba iubi-le culturale.

Dar, binefacerile unirii cu Roma nu au fost numai de ordin cultural, căci chiar și întreaga noastră organizare politică până la 1848 se datorește deasemeni rezultatelor unirii.

Astăzi nu mai este riscat a afirma, că biserica unită cu Roma a stat totdeauna și sub toate raporturile în serviciul neamului românesc. În cea mai deplină solidaritate, cele două biserici naționale și-au dat prețioasa lor contribuție pentru ducerea înainte a destinului neamului. La 1812 preparandia ortodoxă din Arad și mai apoi și episcopia de acolo s'au înființat cu sprijinul lui Samuil Vulcan și Moise Nicoară dela Oradea. Iată un amănunt care demonstrează în ce solidaritate se aflau conducătorii bisericii și eu ca istoric și ministru al cultelor sunt dator s'o afirm.

Dacă azi la aceste serbări, de către toți oratorii a fost recunoscut rolul bisericii unite, mă simt dator a-l afirma odată mai mult. Constat, că dela nașterea sa încoace biserica unită cu Roma a stat neclintită la altarul revendicării câștigate, de-a servi întreg neamul.

Scrisoarea enciclică a sfântului părinte Papa Piu XI. despre adevărata unire religioasă îndreptată către Patriarhi, Primați, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari locali, care în întreaga lume a produs o adâncă impresiune, a apărut în broșură separată cu o precuvântare (Scurtă lămurire) a Preasf. Ep. Mihail Robu al Iașilor și cu un adaus de Rugăciune către Maica Sfântă pentru a obține prin mijlocirea ei întoarcerea bisericilor despărțite la unitatea credinței.

O mică cârticică este aceasta și ar fi de dorit să se găsească în casele tuturor cărturarilor fie de ori ce condițiune. Prețul 4 Lei. Se poate procura la Librăria Asociației Sighet.

S. Martir Leonte 18 — Iunie — a fost de neam roman din Macedonia, a studiat în Athena și fiind un bărbat înalt și viguros a intrat între ostași și pentru vitejiile lui cu timp a fost numit voivod, adică comandant teritorial la Tripoli, ținut al Africei. Acolo afară de serviciul său, pre care îl implinea cu exceltitate, împărțea elemosină săracilor, și în toate zilele a chemat la masa sa pre cei lipsiți și i-i hrănea cu mâncări alese din curtea sa.

Guvernatorul Feniciei Adrian aflând că Leonte nu respectează zeii păgâni și că e creștin, a trimis la dânsul pre Ipatie și pre Teodul ostași, ca să vadă în cât sunt drepte cele auzite despre Leonte. Pre cale Ipatie s'a bolnăvit de friguri și într'o noapte a auzit vers de inger zicând: „de vrei să te vindeci de boală, chiamă de trei ori în ajutor pre Dumnezeul lui Leonte,” care vers îl auzi și Teodul. Iară după ce a făcut cum i s'a poruncit de inger s'a vindecat de friguri.

După aceste ajungând în cetate, cel dintâi om pre care l'a întâlnit a fost S. Leonte dar dânsii necunoscându-l l-au întrebat că unde l'ar afla pre Leonte, iar Leonte li-a răspuns că dânsul este servul lui Hristos. Auzind aceasta Ipatie tribunul și Teodul au căzut la picioarele lui și l'au rugat să-i primească și pre dânsii între servii lui Hristos declarându-se că doresc a fi creștini.

Atuncia rugându-se Sfântul pentru dânsii se zice că a venit un nor de apă din cer, care i-a botezat și i-a luminat și i-a îmbrăcat cu vestminte albe. De care lucru auzind păgânii, au arătat toate la guvernatoarele Adrian.

Guvernatorul îndată a dispus să fie prinși tustrei și după ce nu au voit a se lăpăda de Hristos i-a torturat, rumpându-le carnea, bătându-i cu vergi și cu sabii, în urmă pe Ipatie și pre Teodul i-a decapitat, iar pre S. Leonte la spânzurat legându-i și o piatră de grumaz. Astfel și-a dat sufletele sale acești trei ostași câștigând cununa cea nevestjită a măritiei.

Sf. M. Iulian — 21 Iunie — a fost de origine din cetatea Anazarva ținutul eparhiei Cilicia. Taică său era păgân, iar maica sa creștină, de la care s'a și crescut în legea creștinească.

Când a ajuns S. Iulian etatea de 18 ani, s'a rădicat persecuțiunea creștinilor sub împăratul Dioclețian, și prins fiind și fericitul Iulian fu dus inaintea guvernatorului Macrin care parte cu promisiuni, parte cu amenințări a probat a-l seduce și al face să servească idolilor, însă sfântul tiner nu s'a plecat, drept ce un an intreg a fost purtat dintrun loc in altul pre unde adevăcă călătorea guvernatorul și s'a torturat in mod grozav, iar maica sa preste tot anul pe ascuns a călătorit după dânsul.

Fiind Iulian aruncat in temniță, a mers la dânsul maica sa și l'a indemnat să fie statornic in credință, arătându-i cum Dumnezeu promite mărire celor ce nu se lapădă de credința cea adevărată.

Și ca să poată petrece mai mult timp cu fiul său, a mers la guvernator și l'a rugat să-o lase ca să petreacă in temniță trei zile, că dânsa va deștepta pre fiul ei și-l va indemna la ascultare. Guvernatorul i-a conces cu plăcere aceasta, iar dânsa in trei zile s'a rugat cu fiul său, și după trecerea acolora fiind duși ambii inaintea guvernatorului, acela a inceput a lăuda pre maica lui Iulian, cugetând că i-a succes a indemna pre fiul ei ca să servească idolilor. Inșă cuvioasă muiere i-a răspuns, cumcă și dânsa este creștină și a preamărit pre Isus Hristos fiul lui Dumnezeu, asișderea făcând și Iulian.

Pentru aceasta mâniindu-se guvernatorul, a dispus cumcă să se taie călcăile maicei lui Iulian, zicând in batjocură, că cu acele călcăie a cătorit după fiul ei, apoi a dispus să-o fugărească așa chilavă, iar pre Iulian la băgat intrun sac umplut cu năsip și cu șerpi veninoși și l'a aruncat in mare.

Astfel s'a sfârșit S. Iulian, luând cununa invingerei de la Isus Hristos. Trupul Sf. Iulian valurile marii l'au pus pre țarmure și o muiere cuvioasă l'a dus in Alexandria și l'a ingropat, de unde mai târziu s'a transportat la Antochia. Sf. Ioan gură de aur când era in Antiochia cu cuvinte de laudă a făcut amintire despre S. Iulian.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș sub numire de „Biblioteca poporală creștină din Maramureș”

până in prezent a scos de sub tipar următoarele cărțițele de mult folos :

- No. 1. „Marele dar al credinții.” de Părintele dela Bistrița Prețul 6 Lei
- No. 2. „Mărturisirea sau Spovedania” de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 3. „Duminecile dela Paști până la Rusalii” de P. de sub Munte. Preț 6 Lei
- No. 4. „Datorințele Părinților față de copii lor” de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 5. „Duminecile după Rusalii până la ziua Crucii” Prelucrare de P. de sub Munți Prețul 6 Lei
- No. 6. „Dumnezeu și Preasfânta Treime” Prelucrare de P. d. B. Prețul 6 Lei
- No. 7. „Porunca a șaptea alui Dumnezeu” să nu furi. Prelucrare de P. d. B. Prețul 4 Lei
- No. 8. „Duminecile după ziua Crucii până la Crăciun de Păr. sub M. Pr. 8 Lei
- No. 9. „Duminecile după Crăciun până la Paști” Prelucrare de Păr. de sub Munte. Prețul 10 Lei.
- No. 10. „Datorințele mamelor față de prunci.” Prelucrare de P. d. Bistrița. Preț. 4 Lei

Calendar săptămânal.

17 — 23 Iunie 1928.

17. Dumineca II. după Rusalii (Ev. Mateiu 4. 18.) M. Manuil
18. Luni. M. Leonte.
19. Marți. Ap. Iuda
20. Mercuri. M. Metodie
21. Joi. M. Julian
22. Vineri. M. Eusebie
23. Sâmbătă. M. Agripina.